

Austerlitz - W. G. Sebald

Si sempre és imperdonable revelar el contingut d'un llibre en una crítica, en aquest cas ho és doblement, ja que és impossible que el lector d'*Austerlitz* en tingui una idea, ni que sigui aproximada, fins que no n'ha llegit la meitat de les pàgines.

En aparença, el llibre revela les trobades amb un curiós personatge que l'atzar procura al narrador (un ésser solitari, desvagat i viatger com els que solem trobar als llibres de W.G. Sebald). Aquest personatge, de cognom Austerlitz, és especialista en l'arquitectura monumentalista del capitalisme -tribunals de justícia, forteses, presons, estacions de tren- i facilita les seves observacions al narrador al llarg de gairebé trenta anys de relació masculina, és a dir, impersonal i basada en l'intercanvi de coneixements. El que acaba descobrint Austerlitz, però, és una amarga pàgina de la vida d'Europa i de la seva pròpia biografia, que revela gradualment al narrador, i ell, al seu torn, al lector, en una progressió lànguïda i ondulant.

Com succeïa també amb *Emigrants*, Sebald barreja la ficció i la informació, la biografia i la història, el símbol i la fotografia, fins a confondre'n els límits. Austerlitz organitza la seva vida al voltant d'una sola idea. De la seva banda, el narrador suprimeix les dades relatives a qualsevol necessitat fisiològica o laboral en benefici de la concentració narrativa i simbòlica. Ara bé: quin és el rerefons de la novel·la? La manca d'afecte? La inoperativitat d'una mesura artificial com el temps? La rellevància de l'atzar? La fatalitat? És difícil assegurar-ho. Hi abunden, en tot cas, el que en podríem dir símils asimètrics, poderosos però mancats de comparació: una finestra tapiada per dins però no per fora, el cementiri insospitat al costat de la casa, el castell inútil i finalment abandonat, la llengua oblidada que reneix sense esforç al cap dels anys, les arnes que moren però no es consumeixen, la biblioteca construïda sobre un magatzem militar, l'home que vol oblidar el passat però que el busca sense saber-ho. Els lectors de Sebald, com els de la Torà, descobrim noves interpretacions a cada lectura. *Austerlitz* gravita des de la primera línia al voltant d'algun punt encara desconegut, sense complicitats ni facilitats de cap mena (no hi busquésiu costumisme, ni diàlegs, ni tan sols punts i a part). Com només saben fer-ho els grans narradors i les grans religions, Sebald ens captiva, ens commou i ens fertilitza.